

PIÑEIRO

PIÑEIRO BRAVO PIÑEIRO DO PAÍS

(*Pinus pinaster*)

CLASE: Ximnospermas
ORDE: Pinales
FAMILIA: Pináceas

Árbore de copa alta, cónica nos exemplares novos e globosa e irregular nos vellos, que pode acadar 30 m de altura. O toro é dereito, coas ponlas verticiladas e abertas, a casca é gris nos exemplares novos e castaña-vermella, moi cuarteada, nos exemplares vellos.

É orixinaria do Mediterráneo occidental. En Galicia é unha das árbores máis abondosas como consecuencia das repoboacións feitas nos últimos 200 anos. Pódese atopar por todas partes desde a beiramar ata os 1.500 m. de altitude. Os piñeirais ocupan o 36% da superficie arborada de Galicia e están formadas, na súa maior parte por piñeiro do país (*Pinus pinaster*). A madeira utilízase para construción, para facer embalaxes e mobles e para fabricar tableiros e pasta de celulosa. As piñas como combustible e as follas (faíscas, candeas...) para cama para o gando. As xemas novas empréganse como balsámicos e contra a bronquite.

As follas son acículas longas e estreitas de 15 a 25 cm de lonxitude, de cor verde grisácea, coirentas, ríxidas e persistentes, dispostas por pares.

Os conos portadores das sementes (piñas) son de forma oval cónica, algo torcidas, de ata 20 cm de lonxitude e 8 cm. de ancho. Maduran aos 2 anos e abren para soltar as sementes (piñóns).

Os piñóns son leñosos, de cor negra, cunha á membranosa que lle serve para que o vento os disperse. Miden 1 cm de lonxitude.

As flores son unisexuais. As masculinas son grupos de pequenos conos de forma oval situadas nas ponlas baixas, formadas por unha bráctea que sostén dous sacos polínicos grandes.

As flores femininas son pequenos conos leñosos de ata 2 cm de lonxitude, de cor encarnada, que aparecen nos brotes terminais. En cada escama leñoisa leva dous óvulos. Florece entre febreiro e abril.

PIÑEIRO MANSO

(*Pinus pinea*)

O máis característico deste piñeiro é a copa esférica nos exemplares novos e en forma de parasol nos exemplares vellos. Atópanse pés illados perto da costa e en zonas de influencia mediterránea. Os piñóns son grandes (2 cm) e comestibles.

Piñeiro manso de O Castro. Ponteareas (Pontevedra). Ten máis de douscentos anos, mide 30 m de altura e case 5 m de perímetro.

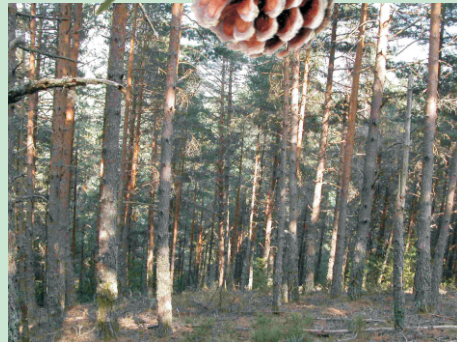
Piñeiro de Monterrei do Monte Aloia (Tui-Pontevedra). Mide 27 m de altura e case 5 m de perímetro.

PIÑEIRO DE MONTERREI

(*Pinus radiata*)

Orixinario de California.

É sensible ao frío e á xeada e so se planta en zonas próximas ao mar. As acículas miden de 10 a 15 cm de lonxitude a van en grupos de tres. As piñas son cónicas, de ata 12 cm de lonxitude. Os piñóns son pequenos (7 mm) e coa á longa.

PIÑEIRO RUBIO

(*Pinus sylvestris*)

Foi unha especie clímax en Galicia no Cuaternario. Na actualidade só se atopa plantado como especie de repoboación nas zonas altas. A acículas miden de 4 a 6 cm de lonxitude a van en grupos de dúas. Os conos (piñas) son cónicos, de 5-6 cm de lonxitude. Os piñóns son pequenos (5 mm) e coa á longa.

TEIXO

TEIXEIRO

(*Taxus baccata*)

CLASE: Ximnospermas
ORDE: Taxales
FAMILIA: Taxáceas

Árbore de copa cónica, ancha que pode acadar 15 m de altura. O toro é curto e groso coas ponlas abundantes e horizontais que saen desde a base. A tona é parda-gris avermellada e escamenta.

É orixinaria de Europa e sudoeste de Asia e vive en zonas de montaña, en bosques mixtos e barrancos sobrizos. O teixo atópase en Galicia en estado silvestre formando un pequeno bosque en Pena Trevinca e exemplares illados mesturados con outras especies nas Serras Orientais, e como árbore ornamental en parques e xardíns.

É unha árbore moi lonxeva (o máis antigo que se coñece, con 3.000 anos, está en Fortingall, Escocia).

A madeira é de moi boa calidade e resiste moi ben a pudrición.

Usouse para a construción de barcos e para peares.

Todas as partes do teixo son velenosas agás o arilo que recobre a semente. Contén un alcaloide, a taxina, que produce a morte en pouco tempo. Foi empregado en medicina tradicional como abortivo. Segundo conta a lenda os galaicos do Monte Medulio envelenáronse cunha beberaxe feita con froitos de teixo para non ter que rendirse aos romanos.

Detalle do toro dun teixo

As flores son unisexuais e nacen en pés diferentes. As masculinas forman inflorescencias pequenas de cor amarela pálida e brotan sobre as axilas das follas. As femininas nacen illadas no extremos dos brotes, están reducidas a un óvulo envolto por brácteas.

As follas son persistentes, simples de forma acicular, aplanadas e sen peciolo, de cor verde escura, poden medir ata 3 cm.

Flores masculinas

O falso froito está formado por un arilo carnoso e esférico de aproximadamente 1 cm de diámetro, de cor vermella que envolve a unha semente única.

Teixedal de Pena Trevinca. Casaió. (Carballada de Valdeorras). Está situado na vertente norte de Pena Survia. É un bosque de teixos único en Europa que conta con arredor de 300 teixos de grandes dimensións, os máis altos con 20 m de altura e os máis grosos con 4 m de perímetro troncal. Está incluído na LIC "Pena Trevinca" (Rede Natura 2000).

Teixo da Igrexa de Córneas. (Baleira-Lugo). É o de maior antigüidade de Galicia, con máis de 400 anos. Mide 14 m de altura e 7,40 m de perímetro troncal.

"Baixa o lobo polo ollo do bosco movendo nas flairs dos teixos ruxindo na folia dos carreiros en busca da vagoada máis sola e máis medosa..."
Uxío Novoneira "Os Eidos", 1981

Teixo da Casa de Riba (A Pasada, Fontaneira-A Baleira). Mide máis de 20 m de altura e 9 m de perímetro no toro.

Piñeiro de Cuíña., Orol de Arriba (Guntín de Pallarés-Lugo). É un dos máis antigos de Galicia, con máis de 100 anos. Mide 33 m de altura e máis de 4 m de perímetro.

Piñeiro de Leiro. Pontedeume (A Coruña). Mide 35 m de alto e 4 m de perímetro troncal. Ten arredor de 100 anos.